

## Laisvoji Lietuva

## Valio, Mamytei Sengalvėlei!

## Pavergtų Europos Tautų Seimas

**Pavergtų Europos Tautų Seimas**  
Šios tarptautinės institucijos vardą labai dažnai girdime mūsų spaudoje, kartais sutinkame taip pat ir svetimųjų spaudoje. Tas rodo, kad ši institucija yra gyva, dirba ir tolydžio stiprėja. Todėl ir mūsų skaitytojams pateikiama kiek daugiau žinių apie Pavergtųjų Europos Tautų Seimą, žymių vaidmenį, vaidinančių Europos tautų laisvinimo iš bolševikinės tironijos.

Sovietų pavergtų Centro ir Rytų Europos tautų politikai, gyvenantys laisvajame pasaulyje, jausdami pareigą kalbėti už savo tautas, kurioms bolševikinė sistema yra užčiaupusi burnas, jau seniai ieškojo būdų, kad jų balsas išsivys geležinės uždangos būtų išskiriamas tvirtai, t. y. vienintelis ir organizuotai. Jau nuo 1955 m. vasario 11 d. kovoje dėl Sovietų Sąjungos pavergtųjų Europos valstybių išlaisvinimo prasidėjo tų kraštų egziliu politikų ryškesnis bendradarbiavimas, kai jie, susirinkę Philadelphiaje, paskelbė Centro ir Rytų Europos Tautų Išlaisvinimo Tikslų ir Principų Deklaraciją. Tas bendrasis laisvės kovos suderinimas buvo pakartotas ir Europinės Centro ir Rytų Europos Komisijos 1952 m. sausio mėn. Londone sukviestoje konferencijoje bei 1952 m. birželio 12 d. Williamsburge (JAV) pasirašytoje deklaracijoje, kurioje, be laisvinimo kovos vieningo subendrinimo, išreiškiamas nusistatymas, kad po išlaisvinimo išlaisvintuose kraštuose būtų garantuotos pagrindinės žmogaus teisės ir laisvės. Bendroji išlaisvinimo kova Europos pavergtąsias tautas dar glaudžiau sujungė ir įgijo pastovias organizuotas formas, kai 1954 m. rugsėjo 20 d. savo darbą pradėjo Pavergtųjų Europos Tautų Seimas. Jame dalyvauja Albanija, Bulgarija, Čekoslovakija, Estija, Latvija, Lenkija, Lietuva, Rumunija ir Vengrija. Pavergtųjų Europos Tautų Seimas siekia:

1. remti Centro ir Rytų Europos Sovietų Sąjungos pavergtųjų Europos valstybių išlaisvinimo būdą.
  2. informuoti laisvajį pasaulį apie padėtį Sovietų Sąjungos pavergtuose Europos kraštuose ir kultūrinę komisijas. Kiekviena delegacija šiose komisijose turi po savo atstovą, kuris gali turėti vieną ar kelis pavaduotojus bei ekspertus. Komisijų darbas yra pastovus. Jos studijuoja klausimus, įrašytus į Seimo dienotvarkę, Seimui ar Bendrųjų Reikalų Komitetui pavedus; paruošia tais klausimais pranešimų ir rezoliucijų projektus; renka medžiagą apie padėtį pavergtuose Europos kraštuose.
  3. spėti laisvajį pasaulį, kad saugotųsi Sovietų Sąjungos klasitingos politikos agresyvių tikslų.
- Savo organizacija Pavergtųjų Europos Tautų Seimas yra panašus į Jungtines Tautas. Kaip jau matėme, jį sudaro Sovietų Sąjungos pavergtos Europos valstybės, kurioms Jungtinėse Tautose neatstovaujama (Lietuvai, Latvijai ir Estijai) arba kurių atstovavimas (Albanijos, Bulgarijos, Čekoslovakijos, Lenkijos, Rumunijos ir Vengrijos), tenai yra neteisėtas. Ši tarptautinė organizacija yra įsteigta Sovietų Sąjungos pavergtųjų Europos valstybių politikų laisvutarimu. Steigiamojo posėdžio priimtoje šios organizacijos tikslų ir principų deklaracijoje pasakyta, kad Sovietų Sąjungos pavergtųjų valstybių politinės atstovybės — tautiniai komitetai ir tautinės tarybos — "yra tikras tautų balsas; atstovauja pavergtųjų tautų valiai ir nepriklausomybės, laisvės bei demokratinės valdžios lūkesčiams". Pavergtųjų

Europos Tautų Seimą sudaro tautinių komitetų ir tarybų delegacijos, skiriamos atitinkamo Seime dalyvaujančio krašto tautinio komiteto ar tarybos. Kiekvieno krašto delegacija turi po 16 narių; dalis delegacijos narių yra parinkta iš Europoje gyvenančių politikų, kad ten vykstant seimo sesijoms, nereiktų didesnis kiekis žmonių siųsti iš Jungtinių Amerikos Valstybių. Be to, Pavergtųjų Europos Tautų Seime patariamąja teise dalyvauja dar šios tarptautinio pobūdžio organizacijos: Sovietų Sąjungos pavergtųjų kraštų Centro Europos Krikščionių Demokratinė Sąjunga, Tarptautinė Ūkininkų Sąjunga, Liberalų Demokratų Sąjunga ir Centro Europos Socialistinių Partijų Unija. Šių organizacijų delegacijos turi po keturis atstovus. Su Pavergtųjų Europos Tautų Seimo komisijomis (Socialine, Ekonominė, Teisių) bendradarbiauja visa eilė kitų tarptautinių pagrindu įsikūrusių organizacijų: Sovietų Sąjungos pavergtųjų valstybių Profesinių Sąjungų Centras, Krikščionių Profesinių Sąjungų Centro Europos Federacija, Humanitas (pavergtųjų Europos valstybių Raudonųjų Kryžių Sąjunga), Europos Moterų Egzilinė Taryba ir Moterų už Laisvę Organizacija.

Seimo darbas vyksta pilnates posėdžiuose, kai būna sesijos, ir komisijose bei Bendrųjų Reikalų Komitete, kai nėra Seimo sesijos. Kiekvienos sesijos pradžioje išrenkamas Bendrųjų Reikalų Komitetas, kuriame paprastai kiekvienai tautinei delegacijai atstovauja jos pirmininkas. Bendrųjų Reikalų Komitetas, kai nėra Seimo sesijų, vykdo ir jo funkcijas. Sesijų metu delegacijų pirmininkai pakaitomis pirmininkauja Seimo pilnates posėdžiams. Seimas sprendžia dvių trečdalių dauguma. Kiekviena tautinė delegacija turi vieną balsą. Bendrųjų Reikalų Komitetas nutaria ir siūlo Seimo sesijų datą, vykdo jo priimtas rezolucijas, koordinuoja komisijų darbą ir teikia pasiūlymų ginti Seime atstovaujama valstybių reiškumus.

Seimas, pradėdamas reguliarią sesiją, išrenka politinę, socialinę, ekonominę, teisių, informacinę ir kultūrinę komisijas. Kiekviena delegacija šiose komisijose turi po savo atstovą, kuris gali turėti vieną ar kelis pavaduotojus bei ekspertus. Komisijų darbas yra pastovus. Jos studijuoja klausimus, įrašytus į Seimo dienotvarkę, Seimui ar Bendrųjų Reikalų Komitetui pavedus; paruošia tais klausimais pranešimų ir rezoliucijų projektus; renka medžiagą apie padėtį pavergtuose Europos kraštuose.

Seimo Sekretoriatas, vadovaujamas Generalinio Sekretoriaus, tvarko administracinius Seimo reikalus ir atlieka kitus su Seimo veikla susietus darbus. Kasmet, paprastai pavasarį, Pavergtųjų Europos Tautų Seimas vieną savo sesiją turi Europoje. Europinių sesijų ligi šiol buvo renkamosi Strasburge (Prancūzijoje), kur yra ir Europos Tarybos būstinė. Seimo posėdžiai vyksta maždaug tuo pat metu, kaip ir Europos Tarybos, kad tuo būdu ir juos būtų atkreiptas didesnis Europos laisvųjų kraštų politikų, su-

## POLITIKOS LAUKUOSE

Rašo: S. Varnys

## JAV KARIAI LIBANONE

Jordanijos krizė privertė ir Jungtinių Amerikos Valstybių politikos vairotojus griebtis kiek griežtesnių priemonių, kad apgynus savo prestižą Vid. Rytuose po to, kai Sovietai atvirai apkalto amerikiečius būk dėl maišymosi į Jordanijos vidaus reikalus. Kai balandžio 30 dieną Amerikos 6-jo laivyno marinal išlipo Beiruto uoste kaip Libanano svečiai, Vašingtone buvo paskelbta, kad visus neramumus Jordanijoje yra kėlę komunistai, siekiami paimti valdžią ir savo rankas. Tame pačiame pranešime sakoma, kad pastarajai komunistų politinei akcijai vadovavo ir tebevadovauja Maskva.

Jordanijos karalius Husseinas padarė pareiškimą spaudai ir pabrėžė, kad visi Jordanijoje vykę politiniai neramumai yra daugiau vidurinių negalviamų reiškinys ir kad Amerika, kaip tvirtina Sovietai ir jų agentai. Vid. Rytuose, šia me klausime negali būti įvardinama, kaip tų įvykių kaltininkas.

JAV karinė vadovybė užtikrino, kad reikalui esant, Amerikos armijos kariai kiekvienu metu gali būti perkelti į Jordanijos teritoriją, jei tik bus ten jie reikalingi.

## NAUJI SOVIETŲ PAŽADAI

Sovietų premjeras Bulganinas vėl kreipėsi į Didžiosios Britanijos užs. reikalų ministrą su pasiūlymu, kad tarp Sovietų Sąjungos ir Anglijos būtų atnaujinti seni geri politiniai santykiai, kurie yra buvę prieš Vengrijos sukilimą. Bulganinas toliau savo "au per" opo nu o s i e i t i s o u t r a l u m o z o n a E u r o p o j e t i k r a i g a -

sirenkančių į Europos Tarybos posėdžius, dėmesys. Europinė Pavergtųjų Europos Tautų Seimo sesija šiemet prasidėjo balandžio 26 d. taip pat Strasburge ir joje svarstomi tokie klausimai:

1. Dabartinė įvykių raida pavergtuose kraštuose ir Vakarų pasaulio politika jų atžvilgiu;
2. Europos integracija ir Europos Tarybos politika;
3. Dabartinė pabėgėlių padėtis.

Į šią nepaprastą Pavergtųjų Europos Tautų Seimo sesiją išvyko Lietuvos Delegacijos pirmininkas V. Sidzikauskas, prie kurio prisijungė Europoje gyvenę delegacijos nariai — V. Banaitis, J. Glemža, dr. P. Karvelis, J. Lanskoronskis ir E. Turauskas.

Be Europoje gyvenančių Lietuvos Delegacijos narių, į ją įeina dar šie asmenys: Lietuvos Laisvės Komiteto nariai — V. Sidzikauskas (pirm.), dr. A. Trimakas (vicepirm.), J. Audėnas, K. Bielinis, M. Brakas, Br. Nemickas, P. Vainauskas ir V. Vaitiekūnas, ir J. Brazaitis, V. Rastenis ir B. Bilevičiūtė. Kai vyksta Pavergtųjų Europos Tautų sesijos Jungtinėse Amerikos Valstybėse, jose aktyviai dalyvauja Amerikoje gyvenę Lietuvos delegacijos nariai ir vienas jos narys atvyksta iš Europos, kad tuo būdu būtų delegacijoje suderintos bei subendrintos kiek galint visų lietuvių politikų pažiuos laisvinimo reikalais.

Br. Pakenė

linti būti išvesta. Jei Amerika atitrauktų savo armiją iš Europos ir panaikintų užsienio visas savo karines bazines, Sovietai tada galėtų savo armiją išvesti iš Lenkijos, Vengrijos ir Rumunijos, — sakoma Bulganino laiške Macmillanui.

Vargu ar Vakarų demokratiščių šalių politiniuose sluoksniuose toks Bulgano pasiryšimas susilauks rimtesnio atgarsio, nes Sovietinė diplomatija pirmoje vietoje tarnauja savo propagandai, o ne tarptautinei taikai.

## LENKIJOS KOMUNISTAI NENURIMSTA

Nors dabartinė Lenkijos vyriausybė ir yra paprašiusi Jungtinių Amerikos Valstybių ūkinės paramos kviečiam, kasyklų mašinomis ir medvilne net už 330 milijonų dolerių, Lenkijos komunistai ir toliau nepaliauja puolę Jungtines Amerikos Valstybes, kaip taikų mylinčių kraštų prieš ir karo kurstytojų. Prie tų kūrų Amerika puolančių priklauso ir Lenkijos premjeras Cyrankiewicz, kuris š. m. balandžio mėn. 11 d. pasirašė tarpusavio pagalbos deklaraciją tarp Lenkijos ir Raud. Kinijos. Tuo pačiu metu Raud. Kinijos premjeras Chou En-lai išreiškė Lenkijai padėką už jos paramą Kinijai ginant jos suverenumą.

JAV kongrese ir senate iš naujo pradėjo pasigirsti balsų, kad Amerika nuo bet kokios ūkinės paramos komunistinei Lenkijai susilaikytų, nes tai būtų parama tikrai nedraugiškam kraštui, kuris ne tik kad nesiskaito su pagalba suteikiančiu kraštu, ubet savo krašto vertybes vietoj išdalinę badaujančiai lenkų tautai, išsiunčia kaip draugiškumo paramą — Raud. Kinijai.

## SOVIETAI NORĖTŲ ATSKRISTI IKI ST. LOUIS, MO.

Prieš kurį laiką, Jungtinėse Tautose svarstant nusiginklavimo ir atominių ginklų kontrolės klausimą, JAV atstovas išskėlė konkretų reikalavimą, kad Sovietų Sąjunga privalėtų ir savo teritoriją išleisti JAV lėktuvus, kad šie galėtų skraidyti Sibiro srityje ir ten atlikti žvalgybos uždavinius, išstiriant, kas tenai Sovietų yra daroma ginklavimosi ar nusiginklavimo srityje. Kurį laiką Sovietai ir tokį amerikiečių siūlymą nieko neatšakė. Tik pasukinėjus dienomis jų atstovas nusiginklavimo komisijoje pranešė, kad Sovietų vyriausybė sutiktų, jog JAV lėktuvai skraidytų virš Sibiro teritorijos, bet už tai SSSR kariniai lėktuvai turėtų būti įleisti JAV teritorijon virš Aljaskos ir kitų šio krašto sričių, net iki St. Louis, Mo. miesto.

Ką JAV vyriausybė atsakys į tokį Sovietų nusistatymą, parodydys netolima ateitis, tačiau kiekvienai atveju šis klausimas nebus lengvai išsprendžiamas, juo labiau, kada Sovietai gali turėti ir kitokių tikslų, paslėptų "nusiginklavimo kontrolės" priedangoje.

## Diplomatijos Šefo Protestas

Lietuvos Diplomatijos Šefo min. S. Lozoraičio protestas Tarparlamentarinės Unijos pirmininkui dėl J. Paleckio dalyvavimo Unijos posėdžiuose Nioje.

Tarparlamentarinės Unijos posėdžiuose Nioje, Sovietų delegacija yra vadovaujama p. Justo Paleckio, vadinamojo Lietuvos aukščiausiojo sovietų pirmininko ir Sovietų Sąjungos aukščiausio sovietų vicepirmininko. Spėdamas, kad p. Paleckis yra prileistas prie Tarparlamentarinės Unijos darbų todėl, kad ši organizacija neturi apie jį pakankamų informacijų, turiu garbės pranešti Tamstai štai ką:

Sovietų Sąjungai užpuolus ir okupavus, 1940 m. birželio mėnesį Lietuvą, p. Paleckis tuoj stoji vykdyti Maskvos vyriausybės įsakymus ir pasidarė jos įrankiu krašto pavergimo akcijoje. Kaip žinoma, ši akcija buvo nužymėta mainiais suėmimais, žudymais ir deportacijomis. P. Paleckiui pirmininkaujant, vadinamoji Lietuvos vyriausybė tų pat metų liepos mėnesį, vykdydama Maskvos instrukcijas, suorganizavo rinkimines manipuliacijas, kurių pasėkoje sovietinių agentų susirinkimas, priešingai lietuvių tautos valiai, paskelbė Lietuvos nepriklausomybės panaikinimą. Vėliau Sovietų okupacinė valdžia, atlygindama jo pa-

tarnavimus, padarė jį vadinamojo Lietuvos aukščiausio sovietų prezidiumo pirmininku. Šias pareigas eidamas, J. Paleckis yra nusikaltęs sunkiais lietuvių tautos persekiojimais.

Galop yra pažymėtina, jog Lietuvos aukščiausiasis sovietas nėra joks parlamentas, kaip lygiai nėra parlamentas analoginis Sovietų Sąjungos sovietas. Tai yra viena priemonių, kurias Maskva sukūrė lietuvių tautai pavergti ir jos valios išreiškimui falsifikuoti. Tokiu būdu p. Paleckis atstovauja ne lietuvių tautai, bet vien tik tai valstybei, kuri neteisėtai okupuoją Lietuvą.

Pranešdamas tai Tamstai, Ponas Pirmininke, aš reiškiu gilų pasigailėjimą, kad tas asmuo, susitepęs tokiomis sunkiais teisės ir politinės moralės principų pažeidimais, tų principų, kuriais remiasi Tarparlamentarinė Unija, — yra į ją įleistas. Aš tikiuosiu, kad ateity p. Paleckiui bus sukludytas dalyvauti šios demokratinės organizacijos darbuose.

Aš esu tikras, jog šis mano kreipimasis reiškia ne tik lietuvių tautos jausmus, bet taip pat tų milijonų žmonių, kurie, Sovietų engiami, mato skausmingai nustebę, kad jų kraštų engėjai kėsinais būti jų atstovais tarptautinėse organizacijose.

## KOMUNIZMAS IR AFRIKOS TRAGEDIJA

Ign. Povilaitis

Paskutinieji Afrikos įvykiai su jaudino visą pasaulį. Prancūzija gyvena Afrikoje tragiškais dženais. Maištai, revoliucijos ir skerdynės. Tos skerdynės taip baisios, kad civilizotas pasaulis išsigando. Arabai, musulmonai, įniršę puola vietos gyventojus su tokiu žiaurumu, kad sunku aprašyti.

Marokas ir beveik visa Afrika sujudo ir nori nusikratyti protektorato. Afrikos kraštas nori būti laisvas ir nepriklausomas.

Laisvė! Kaip gražiai skamba tas žodis!

Laisvė žmonėms ir tautoms. Ir pavergtos tautos šaukia, pilna krūtine, laisvės. — Duokite mums laisvę, kurią komunistai mums pavogė.

Bet dabar yra paradoksas. Afrikos sukilimas buvo paruoštas komunistų partijos. — Agitatoriai atėjo iš Maskvos su instrukcijomis iššudyti nekaltus gyventojus ir nuversti vietinę vyriausybę.

Laisvės obalsiai taip pat atėjo iš Maskvos. Ji atnešė Morokui ir Šiaurės Afrikai laisvės šūkius, su įsakymu per revoliuciją ir skerdynes nusikratyti kolonizatorių ir jų vieton sudaryti "populiarinę" vyriausybę.

Tačiau, ta pati Maskva, kolonizuoja pavergtas tautas ir kolonizaciją įtraukia naujas ir laisvas tautas.

Anglų-Saksų politikai mato tai ir gerai supranta komunistinį pavojų laisvam pasauliui. Tačiau jie užmerkia akis, prieš gresiantį ko-

munistinį pavojų. Tai Vakarų politikos nusikaltimas, neturįs nei gyvybinės jėgos, nei iniciatyvos sugriauti Maskvos politiką ir užverti laisvajį pasaulį cementine siena nuo komunistinių barbarų veržimosi.

Maroko komunistų partija išdalino proklamcijas, reikalaujama iš Prancūzų Vyriausybės lygių teisių diplomatiniuose pasikalbėjimuose, pažymint, kad jie yra pirmieji už kovą dėl Maroko laisvės.

Iš pradžių komunistai suaugtavo prieš Prancūzų Vyriausybę vie ną iš primityviausiąjį Maroko sektų, tai SMALA, agitatorių sektą. Komunistų agitatoriai toje sektose rado didelio pritarimo vjudošiškiems darbams atlikti.

Smalos sektos gyventojai, komunistų stumiami, ištroškė kraujo ir keršto, puolė žudyti nekaltus europiečius. Jie žudė, ką tik sutiko kelyje: moteris, vyrus, vaikus ir net gyvulius.

Ouet-Zem-Kourigha provincijoje dar ištko didesnė tragedija, Maroko kita sektos grupė, taip vadinama Zaian raiteliai, Kouribga regione, ne tik viską išžudė, kas buvo europietiška, Maskvos metodais, bet ir sunaikino net ir civilizacijos pastatus, tiltus...

Tie dykumos raiteliai, laukiniai, ir komunistų vedami, sabotavo visus moderniškus Maroko įren gimus. Tuo būdu, viena iš didžiausių pasaulyje fosfato kasyklų buvo susprogdinta ir tūkstankiai darbininkų pateko ilgam laikui be darbo. Didesnė mizerija ir vargas įsiviešpatavo laukinių šeimos, kur komunistai randa dar didesnę dirvą išnaudoti vietinių gyventojų vargus komunistinei propagandai.

Ir taip komunizmas eina Afrikos keliais.



# M-a-a-ma!

Alfonas Nevardauskas

## GIMTADIENIO IŠVAKARĖSĖ

Spėjus saulei sugrįžti į vasarą, kiekvienais metais ir tuo pačiu laiku, į mūsų namus rinkdavosi giminės, kaimynai ir pažįstami, nešini puokštes gelių — sveikinti mano mamytę, jos gimtadienio progą. Tų minėjimų gilus ir prasmingas įspūdis, išmargintas gražiausiomis pynešiomis linkėjimų ir dainų, dar ir šiandien išdidžiai plūduriuoja pasamonės iškeliamoje prisiminimų jūroje, o artėjant motinos dienai, greitai ir gaivalingai pradeda varinėti manąjį kraują ne tik praeitimi pasausiais, bet ir po visus kūno kampeles, suteikdama neįpasakytos jėgos siekti Gerį, Grožį ir Pastovumą.

Dėl Gerio, Grožio ir Pastovumo, klajūne išbraidžiusi pasaulio kampus ir kampelius, sėdžiu motinos dienos išvakarėse liūdna ir susimąsiusi. Ir ne dėl to, kad ieškomo neradau, bet gal dėl to, kad prieš mano akis išsitės mano mamytės paskutinio gimtadienio išvakarės.

Matau Ją užmerktomis akimis lovoje gulinti, artimuosius prie Jos lovos suklupusius ir ašarjančius. Jos išblykusių veidą, šiek tiek pravirais, vos judančius lūpas ir sunkiai, retai, po baltu apklotu besikilnojančią krūtinę. Matau ir save, įsikibusiai į tėvo šrankovę ir stebinią Ją, bei be sigėrinčią Jos grožiu. Prisimenu, kaip šiandien, kad mano mamytė tuo laiku man buvo gražiausia gražuolė iš visų galimų gražuolių. Ir šiandien, po tiek metų, nežinau, kokios jėgos verčiama, paleidusi stipriai laikytą tėvo rankovę, norėjau sėsti prie Jos ir lova, apkabinti Jos kaklą. Bet vietoje to, pašokus, ne savu balsu šaukiau: "Mamytė, Mamyyyyytee..." Taip pat prisimenu, kaip mano klykiantis skausmas praverė Jos akis. Ir šiandien jaučiu Jos motinišką šilumą, kada ji, pastebėjusi mane stovinią išskėstomis rankomis ir Ją siekiančią, sunkiai kėlė smulkutę, išdžiūvusią ir baltą, lyg po peris, ranką ant mano galvos, kuri slinkdama žemyn, ištraukė vos girdimai iškart atsiveikininimą: "Sudiev, mano mažyte..."

Šiandien aš gerai žinau, kad su Jos rankos nukritimu nuo mano galvutės, užgeso ir Jos gyvenys, tačiau anuomet, aš būgiau apie Jos lovą, kalbinau, šaukiau, verkiau... Aš netikėjau... Aš galvojau, kad ji norėjo mane tik pagądinti. Aš laukiau, kada prisiveržęs iš Jos lūpų šypsny, išblaškys manyje kilusią baimę. Deja, šito nesulaukusi, gailiai raudodama šaukiau: Mamytė, Tu nemirk... Aš Tave myliu."

Gerai prisimenu, kaip po to tėvelis, paėmęs mane ant rankų, bučiavo mano plaukučius ir jų garbanėles skandinavų švelnias, klišiškias savo ašaras. Kas toliau tą vakarą įvyko — nežinau, bet tikiu, kad jis mane nešiojo iki aš nepaskendau vaikiško, nerūpestingo miego platybėse.

## MOTINOS GIMTADIENIO DIENA

Gerai prisimenu ir sekancią dieną. Rytą pabudusi, šaukiau Mamytę. Jai neatšilėpus, iššoku si bėgau prie Jos lovos ir, kaip buvo įprasta, norėjau į ją lipti, bet pastebėjusi tuščią, pilna išgąscio, vienmarškinę, lėkiau į virtuvę. Sutikusi mūsų gerosios Elenos žvilgsnį, klausiamai sušukau: "Kur Mamytė?" Ji man nieko ne atsakė, o aprenėjusi pasodino prie pusryčių stalo. Aš negalėjau nieko praryti iki ji man nepasakė, kad Mamytė yra svečių kambaryje. To man užteko ir šūvio greičiu nusiritusi nuo kėdės, leidusi svečių kambario kryptimi. Bet Elena mane sulaukusi, pabrėžė, kad tik tada galėsim abidvi nuėiti, kai aš pavalgysiu. Aš pravirkau. Ne vien todėl, kad manęs pas Mamytę neleido, bet ir todėl, kad staiga prisiminiau vakarykščios dienos įvykius.

Kai aprimau, Elena mane nupausė ir sušukavo, o po to, pasiėmusi už rankos vedė į svečių kambarį. Jai atidarius duris, aš pamaciau niekad nematytą vaizdą. Baldai iš kambario buvo kažkur dingę ir jis buvo pavirtęs į

jauną, žaliuojantį beržynėlį... Viduryje jo kvepiąs ir marguliuojas įvairiaspalvis gėlynas, o jo centre, balto šilko išklotame patale, iškaišytime žaliom rūtom, lyg Miego Karalaitė, gulėjo mano Mamytė. Iš abiejų pusių, prie galvos ir kojų, degė didelės vaškines žvakės, o galvugalyje, juodo aksomo dugne žvilgėjo didelis sidabrinis kryžius. \*Aš nieko nesupratau ir nesusigaudžiau. Buvau pasimetusi pati savyje. Elena, paėmusi mane ant rankų, pakėlė prie Jos. "Mamytė!" — sušuku ir noriu pulti ant Jos kaklo, bet Jai nepajudėjus, nusigąstau ir išgąstis užgniauzia gerklės stygas. Vietoje garsaus šauksmo, galėjusio prikelkti ir mirusius, liejosi gausios ir gailios ašaros.

Paleista ant žemės atsiminiau, kad tai buvo Jos gimtadienis. Gėlių daugiau nei paprastai, bet kodėl juodai pasipuosusi ir guli? — Kodėl niekas Jai nespauzdžia rankos ir nieko nelinki? Kodėl Ji ne sidžiaugia geleimis, kurias taip mėlėjo ir vietoje linksmos dainos — skamba liūdnos, ašaras traukiančios, melodijos?

Prisimenu visa tai norėtusi, jei ne daugiau, tai bent aplankyti Motinos kapą ir prie jo susikaupti nuskaidrinti klajūnės širdį. Didžiąją Motinos Meile, tirdančia kalėjimų sienas, sutraukiančią pančius, šarvus ir geležines uždangas.

Patį kapą norėtusi papuošti Lietuvos darželiu, pievų, miškų ir laisvųjų laukų gražiausiomis gėlėmis. Norėtusi dar bent kartą pakvėpuoti tuo oru, kuriuo skrido Jos paskutinio atodūsiu išspaušti atsiveikininimo žodžiai ir brendo Jos Meilė man.

O, Motina! Ar Tu girdi savo dukros šauską ir ar gali suprasti šauską jos širdyje susikaupti? Ji nelaiminga, kad negali aplankyti Tavo kapo, kurį, gal būt, nevien bėgantieji metai ir besikeičiantieji metų laikai su žemės paviršiumi baigia sulyginti, bet ir žmogaus — žvėries atsisabasčiusio iš plaučių Rytų ir Šiaurės tolių kruvinas batus žiauriai ir negailingai trypia...

Motina! Ne aš viena tokia nelaiminga. Mano buvisi draugė, savo laiske, adresuotame broliui, su kuriuo likimas lėmė susitikti svetur, rodos, kad ji yra kur kas nelaimingesnė už mane. Maskvos raudonieji išplėdė jai tėvą, tris brolius, mamą ir ją pačią padarė paliegele. Mama, Gėrio ir Kantrybės simbolii! Išklausyk Jos skundą.

"Pasilikom mes abi su mama. Be galo liūdna namuose. Nebuvo kas veikti... Aš išvažiuoju į Vilnių, o mama pas gimines. Pagyvenau taip porą metų. Darbo pagal savo norą negavau ir "sugalvoju" važiuoti svetur... Buvau jauna, sveika, pačioj jaunystėj. — Kas galėjo mane sulaukyti? Niekas. 1947 metais tik mintimi pasakiusi mamai sudiev, iškeliauvau. Ne aš viena, labai daug jaunimo ir senių. Visi važiuavom "laimės" ieškoti toli į šiaurę. Kas mums? "Tėvyne" mūsų dabar labai plati. Galim pasivažinėti, o ypač kada namuose nėra ką veikti.

Pradžioje, pakol galėjo mama, man padėdavo. Po truputi atsijusdavom... Laiskias susirašinėjom. Jai nusibodo po svieta blaškytis ir ji 1949 m. sugrįžo namo gyvenimui. Pradėjo iš naujo. Geri žmonės padėjo. Ir taip ji vargšė gyvenimo vienišai, devynis metus laukdama manęs.

Per tiek metų ir aš be galo išsilgiau mamos ir savo krašto. Ir pagaliau, 1956 metais... traukinys mane neša namo. Neša pas mamą, o Ji nieko nežino ir nesitiki. Kas darėsi mano širdy, kada pro traukinio langą pamaciau Vilnių, aprašyti negaliu.

Mamą radau namuose. Tai buvo sena, sulinkusi, balta kaip ovelis senutė, kuri manęs nepažino... Iš šito gali suprasti, kiek aš buvau pasikeitusi. Galvojau, kad širdis mano nebeišlaikys to momento. Aš sušukau: "Mama!" ir puoliau Jai ant kaklo. Taip be žodžių mes susikabinom ir tylėjom. Aš bučiauju jos skausmo raukšlėmis išvargotą veidą, žilą galvą ir nuvargusias rankas... Jos ir mano džiaugsmui nebuvo ribų.

# Kultūrinės AKTUALIJOS

## STEPAS VYKINTAS

Retai pasitaiko šių dienų gyvenime tokių asmenybių, kurios tikėdamos į Idėjos nemarumą, atiduoda visą savo laiką idėjiniam darbui ir virš dešimtis metų nešėtų organizacijos vadovo — Vyriasis Valdybos pirmininko darbo našta.

O metai buvo sunkūs. Nuo pat Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio įsikūrimo iki pastarųjų dienų, kas pažino buvusio pirmininko darbą iš arčiau, tas turi pripažinti, jog tik jis buvo tas nepailstamas skatintojas ir darba ir organizatorius naujų nacionalistinių lietuviškų grotyų.

Sąjūdis Jam šiandien ir ryt bus dėkingas už pralaužtus pirmuosius ledus, už tą parodytą pasivertimą Idėjai ir gražų darbo bei pasivertimo pavyzdį jaunai nacionalistų kartai.

Likimo buvo lemta, kad greit grįžti namo į Tėvynę neišsipildė. Vokietija, buvusi pilna lietuvių, pabėgėlių, šiandien ištustėjo ir visas lietuviškos politinės tremties centras persikėlė į Ameriką.

Gyva ir išbuvojis bei auganti Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio organizacija privalo skaitytis su gyvenimo realybe, kad jos centras būtų arčiau viso lietuviško politinio gyvenimo pulso, — ten Amerikoje, ir po neseniai įvykusių rinkimų naująją Sąjūdžio Vyr. Valdybą, nutarę išskirti iš savo tarp naują pirmininką, nusiėmusį lietuviškam nacionalizmui veikėją — Leoną Virbicką.

Užversdami ilgo ir kruopštaus buv. pirmininko Stepono Vykinio darbo Sąjūdžių lapą, čia norime Jam linkėti gražiausios sveikatos ir tokios pat ištvermės toliau dirbti Sąjūdžio labui, kaip buvo dirbama iki šiol. Tikime, jog visų sujungtos rankos suteiks stiprybę Sąjūdžiui, kad jis galėtų atlikti tuos išpareigojimus Tėvynei, kuriuos yra įsirašęs savo programoje ir "savo visų narių širdyse.

Gi naujai Vadovybei — Vyr. Valdybos Prezidiumui: pirmininkui L./Virbickui, J. Bagdanavičiui ir Stp. Jakubickiui linkime, kad jiems patikėtas Sąjūdžio vairs rastų kelius ir dar didesni ir šaunesni organizacijos išaugimą ir stiprybę, mūsų brangios Tėvynės garbei ir būsimos laisvos Lietuvos gerovei.

(Iš Tėvų Žemės. 1957 m. 3 Nr.)

Prastas yra tas lietuvis, kuris gėdisi kalbėti viešose vietose lietuviškai. Geras lietuvis visur brangina savo gražią motinos kalbą ir ją vartoja.

E. Jagomastas,

Vokiečių sušaudytas 1941 m.

Be to naujas pergyvenimas. Suzinojom, kad 1952 metais, kur tai toli kasyklose žuvo brolis. Paskutinis brolis, kurį turėjau Europoje. Pasilikom tik dvi. Pagyvenusi su mama pusę metų, išvažiuoju ieškoti darbo. Gavau. Padirbusi 15 dienų, parvažiuoju aplankyti mamą ir radau Ją susirgusią geltonlige. Parvažiau gydytoją. "Vilties nėra. Perdaug nusilpusi širdis ir išsekęs organizmas", pareiškė gydytojas. Mama ejo silpnyn, o aš iš proto. Aš keliais eėjau apie Jos lovą, glosčiau ir bučiauju jos rankas ir kojas. Prašiau, kad nepaliktu manęs vienos. Ji su dideliu skausmu akyse žiūrėdavo į mane ir nieko man nesakydavo. Pasirgusi tris savaites, Ji atsiveikino mane ant visados. Tai buvo vienintelis žmogus, dėl kurio aš norėjau gyventi, nors kartais, gal buvo lengviau mirti nei gyventi. Bet aš norėjau nors prieš mirtį Ją pamatyti.

Dievas išpildė mano norą. Aš Ją pamaciau ir išsikalbėjau, tik dar ne viską. Dar daug ką turėjau Jai pasakyti. Bet Jos jau nėra.

O kiek tokių nelaimingų yra, kaip mano draugė, ir kas pajęgs jelti į jų širdis? Ir dar didelis klausimas, kad jos arba jie, taip pasisakys atvirai, kaip manoji draugė savo broliui, o aš Tau...

## Žurn. JONAS VAIDELYS susisiekimu nelaimėje sužeistas

Balandžio mėn. 24 dieną, t. y. lygiai po septynių metų, kada žurn. Jonas Vaidelis pasiekė Amerikos krantus, Čikagoje, prie Loomis ir 63 gatvės, buvo sunkokai sužeistas pravažiuojančio automobilio. Jonas Vaidelis yra "Laisvosios Lietuvos" kultūrinio skyriaus ir techninis redaktorius bei Lietuvos Enciklopedijos bendradarbis. Be to, jis dirba ir kituose laikraščiuose.

Nelaimės metu J. Vaideliui sutriuškinta kairioji ranka bent keliose vietose ir sužaloti dešinioji rankos muskulai. Be to, yra stipriai sutrenktas. Abidvi rankos yra įdėtos į gipso guolius. Jis dabar randasi Englewood ligoninėje 320 kambaryje, esančioje 6001 S. Green Str., Chicago, kaulų specialisto dr. Calendo priežiūroje. Manoma, kad gydymas užtruks ilgesnį laiką ir vien ligoninėje, net ir geriausiu atveju, teks išbūti iki 6 savaičių. Taip pat manoma, kad nemažą procentą nustos darbingumo.

Sužeistasis jokių draudimų neturi. Kad už gydymą bus apmokatų, garantiją ligoninei davė "Sandaros" redaktorius Myk. Vaidyla. Advokatu rūpinasi žinomas dvigubų aliuminijaus langų gamintojas ir Bridgeporto apylinkėse gerai žinomas politikas Juozas Spaitis. Ar pavyks iš neapdraus vairuotojo ką nors išgauti, paaiškės tik po to, kai advokatas susipažins su visomis nelaimės smulkmenomis.

## LIETUVIŲ VASARIO 16 GIMNAZIJA

Šiemet pirmą kartą Vasario 16 Ginnazijos abiturientus egzaminavo vokiečių švietimo įstaigų skirtos komisijos. Kovo 28 d. baigėsi egzaminai, kuriuos sėkmingai išlaikė visi 5 abiturientai. Šiaurės Baden-Oberschulamo skirtas atstovas, vyresnysis valdžios tarėjas dr. Rueckert, vadovavęs egzaminams, pareiškė, kad Vasario 16 Ginnazijos abiturientai pasiekė didelį laimėjimą savo ir gimnazijų mokytojų nepaprastu darbu. Mu. Kai kitiems mažumų abiturientams (čia dr. Rueckert turėjo galvoje vengrus), vertinant egzaminų rezultatus tekę kelti pažymius net dviem vienetais, lietuvių abiturientų parodytas mokinėjimas prilygsta vokiečių abiturientų lygį.

Dr. Ruecker pastebėjo, kad visi abiturientai savo žinomis parodė, kad jie yra nepaprastai darbštūs, o Šliažas ir Lėnertas ir labai gabūs. Aukščiausias pažymys vienetukas vokieškose mokyklose nepaprasta retenybė, o vis dėlto Šliažas gavo vienetuką iš lietuvių klubo ir istorijos, o Lėnertas iš matematikos. Tenka pabrėžti, kad visi abiturientai sėkmingai išlaikė ir lotynų kalbą, nors jie telankė 18 savaitinių valandų kursą, o laikė už visas 27 (jė trečioje ir ketvirtoje klaseje visai nėjo lotynų kalbos, tad praleido 9 savaitines valandas).

Abiturientai gaus Oberschulamto išduotus brandos atestatus, kurie teisiniu atžvilgiu visai prilygs baigusiujų valstybines ginnazijas atestatus. Tiek pat egzaminų eiga, tiek pasiektieji laimėjimai yra aiškus įrodymas, kad Vasario 16 Ginnazija yra tikrai rimta mokslo įstaiga, turinti darbščių ir gerai pasiruošusių mokytojų ir kad lietuviškos visuomenės sudėtos aukos duoda gerą vaisių. Šie egzaminai, be to, pagerino ginnazijos santykius su Baden švietimo vadovybe ir pakėlė jos pasitikėjimą šia lietuviška mokykla.

Studijoms abiturientai numato pasirinkti šias specialybes: Šliažas Rimvydas — žurnalistiką, Lėnertas Julius — chemiją, Godušaite Ignė — psichologiją, Jasavičiūtė Greta ir Mariūnaitė Rimutė — mediciną. Šliažas emigruoja į Ameriką.



# IŠ ČIKAGOS

## AMERIKIEČIAI NENORĖJO BERLYNO

Jurgis Voldemaras

Klausimas, kodėl Vakarų sąjungininkai leido rusams užimti Berlyną, savu laiku buvo plačiai diskutuojamas. Ekspedicinės kariuomenės vadas gen. Eisenhower vienu buvo kaltinamas, kitų teisinamas. Ji teisinusieji aiškino, kad Berlynas karo metu neteko savo karinės ir politinės reikšmės — jis buvo virtęs griuvėsių krūva, neverta kariuivių kraujo. Šitokią aiškinimą dabar randame neseniai pasirodžiusioje gen. Walter Bedell Smith knygoje "Eisenhower's Six Great Decisions" (gen. Smith karo metu buvo sąjungininkų ekspedicinės kariuomenės štabo viršininku). Eisenhower'io sprendimą, Berlyną užimimą paliktį rusams, gen. W. Bedell Smith laiko vienu iš šešių pagrindinių sprendimų, kuriuos padarė jo buvęs viršininkas, triuškinant Tretiją Reichą.

Autorius rašo, jog po Ruhr užėmimo, pagrindinis tikslas buvo traukti priešui persigrupuoti ir susikoncentruoti, naikinant jį jėgas, kur tik jos pasirodytų. Štabei nemažą rūpestį kėlė ganami raportai apie vokiečių bandymą išsivertinti Bavarijos Alpe; ir iš tenai vesti karą toliau. Todėl Eisenhower'ui, kaip kariškiui, pirmiausiai rūpėjo užbėgti šiam galimam priešui už akių. Knygoje rašoma: "Žiūrint iš karinio taško, didelių pajėgų sutelkimas Berlyną užimimui būtų nepateisinamas. Berlynas buvo tapęs vien geografine kliūtimi, ir rusai jau koncentravo jėgas į šį miestą. Jo kritimas buvo tik dienų klausimas".

Taigi, vietoje Berlyno, Eisenhower'is metė savo kariuomenės jėgas į pietus. Kaip žinome, Patton'o tankų daliniai ten beveik ne sutiko pasipriešinimo. Vokiečiai nebuvo pasirengę jokiai bandy-

mui gintis šioje teritorijoje.

Iš knygoje patiektų autoriaus aiškinimų matome, kad sprendimas dėl Berlyno užėmimo buvo karinis, bet ne politinis. Eisenhower'is nebuvo surištą jokiais pareidymais iš Washingtono.

Anglai į šį reikalą žiūrėjo kitaip. Churchill'is norėjo, kad Berlyną užimtų vakariečiai ir jame, bei vėliau rusams užleistoje teritorijoje, pasiliktų tol, kol nebus pasiekta galutinis susitarimas dėl Vokietijos okupacijos. Savo atsiminimuose "Triumph and Tragedy", sumuodamas vakarų sąjungininkų tragediją, jis Berlyną laiko "pirmuoju ir tikruoju anglo-amerikiškių kariuomenių taikiniu". Jo rašte, adresuotame gen. Ismay, sakoma: "Atrodo, kad gen. Eisenhower klysta manydamas, jog Berlynas yra netekęs savo karinės ir politinės reikšmės. Nežiūrint to, kad vokiečių valdžios įstaigos daugumoje yra išsikėlusios į pietus, Berlyną kritimas smarkiai paveiktų vokiečių psichologiją, su kuria reikia skaitytis". (Triumph and Tragedy, 461 pusl.).

Gen. Walter Bedell Smith, kalbėdamas šiuo klausimu, prisipažįsta: "Ponas Churchill'is tiksliau numatė mūsų tolimesnius santykius su Sovietų Sąjunga, nei bet kuris kitas vakarų politikas, tuoj šis jis reikalą. Daugeliu tuo laiku iš mūsų nebuvo galima numatyti, kaip toli nuves rusus jų nepasitikėjimas santykiuose su Vakarais".

Šiandien Berlyne amerikiečiai laiko nedidelę karinę igulą, kuri, prisimenant "oro tiltą" Berlyno blokados metu ir kitas vakariečių sunkumus, karo atveju, vargu ar ilgiau išsilaikytų. Tas rodo, kad sveiki kariniai sprendiniai kartais atneša karčius vaisius.

— & —

## REMKIME VASARIO 16 GIMNAZIJA

Vasario 16 Ginnazija jau šešeris metus auklėja šimtus mūsų jaunimo lietuviška krikščioniška dvasia, išleido dešimtis abiturientų, einančių toliau aukštuosiu mokslus ir papildančių reįjančius senesniosios lietuviškos inteligentijos gretas. Mokytojų pastangos mokslo lygiui kelti ir išlaikyti duoda gerus rezultatus. Š. m. kovo 28 d. baigėsi išleidžiamieji IX klasės egzaminai. Nors šiais metais pirmą kartą abiturientus egzaminavo vokieškios švietimo Ministerijos skirtingi komisija, tačiau visi penki abiturientai sėkmingai išlaikė egzaminus ir gavo Ministerijos patvirtintose brandos atestatus.

Tokie gražūs vaisiai pasiekti lietuvišku solidarumu, nepaprastu ryžtingumu, patvariu darbu ir ypač ginnazijos rėmėjų būrelių nepailstama veikla bei aukotojų dosnumu. Vasario 16 Ginnazijos Mokytojų Taryba, Vėlykų švenčių progą, sveikina visus ginnazijos rėmėjus, nuoširdžiai dėkoja jiems už nepaprastą trūšų ir aukas Vasario 16 Ginnazijai išlaikyti ir linki ir toliau nepailsti šiame kilniame darbe.

Mokytojų taryba prašo aukotojus neatsisakyti šelpti ginnazijos ir toliau ir tikisi, kad jautri lietuviškoji visuomenė nepalaujami išleisti atskiru leidiniu, kuri paruošti pakviestas žurnalistas Bronius Kviklys. Šia progą kreipiama į visus buv. Lietuvos policijos tarnautojus tremtyje, prašančius jus bendradarbiauti medžigos rinkimo darbe. Sėkmingesniai paruošimo darbu, rūpėtų gauti:

1. Buv. policijos pareigūnų atsiminimų tiek apie pačios policijos organizavimą, darbus, veiklą, tiek apie su polic. darbu susijusius Lietuvos gyvenimo įvykius;

2. Bū kurįjų metų "Policijos" žurnalo komplektų ar paskirų numerų;

3. Policijai skirtų leidinių, ypač "Lietuvos Policijos" 1918-1928 m. (red. Ig. Tomušausko), Policijos Kalendorių 1934, 1936, 1938 m., "Policijos Departamento Aplinkraščio Sąvada" ir pan.;

4. Fotografijų iš Lietuvos policijos gyvenimo.

Jeigu kas galėtų šių dalykų su teikti bei paskolinti, o taip pat nurodyti, kur jų būtų galima gauti, maloniai prašoma pranešti Bron. Kvikliui, adresu: 631 W. 54th Place, Chicago 9, Ill.



LAISVOJI LIETUVA FREE LITHUANIA

OUTSTANDING LITHUANIAN NEWSPAPER 911 W. 32 Str., Chicago 8, Ill. Phone LA 3-8544.

Entered as Second-Class mater at the post office at Chicago, Ill.

Vyr. redaktorius Juoz. Masionis. Redaguoja Redakcinė Komistja.

Stralpsnius ir korespondencijas redakcija taisy ir talpina su nuotikais. Nesnaudoti rankraščiai grąžinami autoriams pareikalavus.

Pavarde ar slapyvardė parašyti straipsniai ne visada išreiškia redakcijos nuomonę.

Prenumerata:

Metams — 4.50; pusei metų — 2.50. Atskiras numeris 10 ct. — Subscription per year — \$4.50; 6 months — \$2.50; 10 c. per copy.

TEMPERAMENTAI

Jonas Miškinis, Amsterdam, N. Y.

Būdo savybė — nesutarimo priežastis

Sakoma, kad žmogaus protui bendradarbiauja jausmai ir valia. Valia proto jausmus išryškina, švelnina ar sustiprina. Jei žmogus turėtų vien protą, būtų panašus į mašiną, kuri darbą atlieka gerai, bet yra šalta ir nesukalbama.

rūs įspūdziai jį greit paveikia, jį juos greit reaguoja ir ilgai nepamiršta. Kartą supykęs greit nenurims. O nurimęs po kiek laiko atsims ir susierzins, kaip po pirmo įspūdzio.

Priešingi jiems yra vadinami gerosios širdies žmonės. Kitaip tariant, jie yra jausmų žmonės, — minkštaširdžiai kitiems ir sau. — Vadinasi, tokie atjaučia kitus, mie lai su kitais bendradarbiauja, kitiems padeda ir t. t.

Sangvinikas taip pat greitas visiems įspūdziams, tačiau greitas ir nusileidimams. Čia pyksta, čia vėl nors prie žaisdos dėk. Įspūdziai jame ilgai nepasilieka. Verčiau ir vėl pro sąraš juokiasi.

Vadinamam proto žmogui sunku suprasti jausmų žmogų ir atvirkščiai. O nesutarimai kaip tik ir kyla dėl to, kad viens kito nesupranta ar nenori suprasti. Todėl čia ir glūdi dažnai tragedija, kad du žmonės, kalbėdami ta pačia kalba ir apie vieną dalyką — negali susikalbėti.

Melancholikas lėtesnis viskam. Iš šalies žiūrint atrodo, kad jis mažai ir ką kreipia dėmesį. Nors tikrumoje įspūdzius priima ir juos išgyvena, apie juos galvoja, ypačiai praėjus tam tikram laikui. Ne tiek jį juos reaguoja, kiek išgyvena savyje ir kenčia.

Vienas kito nesupranta Vadinamam proto žmogui sunku suprasti jausmų žmogų ir atvirkščiai. O nesutarimai kaip tik ir kyla dėl to, kad viens kito nesupranta ar nenori suprasti.

Flegmatikas mažai tesijaudina net dėl didelių dalykų. Mažai ką išgyvena. Kada kiti karščiuojasi, jis numoja ranka, lyg sakydamas: "mažmožis".

Temperamentų rūšys Psichologai imdami į gimtą žmonių jausmingumą pagrindan, skirsto žmones į keturias temperamentų rūšis: cholericus, sangvinikus, melancholicus ir flegmaticus.

Tai va, koks bendras apibūdinimas temperamentų. Kuris iš jų geresnis ar blogesnis — nesimu spręsti.

Cholericu vadinamas smarkaus ir užsispyrusio būdo žmogus. Įvairūs įspūdziai jį greit paveikia, jį juos greit reaguoja ir ilgai nepamiršta.

Vienok turint galvoje, kas apie žmonių būdus virš pasakytą, aiškiau tai, kodėl tarp žmonių yra daug nedarnumo, nesugyvenimo ir nesutarimo.

DIENOS REIKALAI

VERGIJOS KELIU

J. Žvainys

Vlikinės "Elitos" informacijos, Sovietų Rusija ir satelinė Lenkija sudarė sutartį, pagal kurią, visi asmenys, buvę iki 1939 m. rugsėjo mėn. 17 d. Lenkijos piliečiai, o taip pat ir po tos datos jų gimusieji vaikai, neturį giminių Soveitų Sąjungoje, ir tie asmenys, kurių repatrijavimo prašys Lenkijos vyriausybė, galės repatrijuoti į Lenkiją.

— Žinutė, kaip žinutė, — pasakys tūlas. — Natūralu, kad tautos, ieškodamos platesnių bendradarbiavimo kelių, suranda būdus, kaip tuos santykius sustiprinti, — pridės kitas.

Sudarytoji repatrijacijos sutartis rodo ne tik sovietų baime, bet ir nepasitikėjimą Lenkija. Sovietai, jausdami okupuotų kraštų viduje rūgimą, stengiasi kuo greičiausiai nusikratyti tų tautų piliečius, kurių nesuspėjo padaryti savo vergais.

Iš kitos pusės, tas rodo, kad rusai, Hitlerio sukulto chaoso metu imperialistiniais tikslais okupavę istisą eilę Laisvų ir Nepriklausomų valstybių, Vakarams numojus ranka, taip lengvai iš savo rankų paleisti nenori ir jose stiprinsis, pakartodami carinės Rusijos imperialistines užmačias.

Savo pragaistingą darbą ši revoliucionierių klika tęsė ir Amerikoje. Tada čia iš vien veikė Prūseika, Grigaitis, Kapsukas ir kiti Karolio Markso mokiniai, ko pasėkoje nemaža lietuvių dalis tapo nepagydomai apkręsta raudonojo marksizmo bacilomis.

GERAI, BET AR NE GERIAU?

Pastaruju laiku yra tendencija paskleisti daugiau knygų svetimomis kalbomis apie Lietuvą ir jos problemas. Kai kurias dar iš seniau turime išleidę, tik svetimomis kalbomis ir patys jų turinį tegalime susigaudyti, — tik iš apybraižų, patekusių į periodinę spaudą.

Sveikintina, kad svetimuosius supažindiname su savu kraštu ir jo reikalais, bet kas žin, ar gerai darome, kad svetimą kalbą parasytų apie Lietuvą knygų neturime išsivertę į lietuvių kalbą. Ar gerai darome, kad neturime išsivertę ir išleide lietuvių kalbon Tautų Sąjungos stenogramų, liečiančių Lietuvą, iš kurių galėtume matyti, kaip ir kas Lietuvos reikalus geriausiai gynė tarptautiniame forume.

Pragaištingoji partijų veikla, vadavimo reikalus privedusi prie nonsensų, kaip rodo paskutinieji politiniai vėjai, volens nolens verčia jas peržiūrėti x e tik lig šiol jų vertos kovos metodas, bet nuoširdesnius politikus — sąžines, o kai kurias partijas verčia patikrinti ir savas programas.

Ir Pijus Grigaitis parašė "Memuarus"

J. Gruodis

Pasiskaitęs Krupavičių ir Pijus Grigaitis nutarė parašyti atsiminimus. Žmogus nukeliavo keliasdešimt metų į praeitį, į "Peterburgo laikus", kada jis dar nesimokė, kaip pats pasakytų. "ant daktaro", o buvo tik teisių fakulteto studentas.

Dėl pačių atsiminimų pasakysiu tiek: bala jų nematė, ką norėjo, tą parašė. Rimas žmogus visų Grigaičio raštų nepirkty už tris kapeikas. O čia tik keli "Naujienu" puslapiai... Čia tik dar viena mūsų Alto sekretoriaus "daktariška dizertacija".

Besigirdamas, kad publika labai jautriai reagavo į jo kalbą, kurioje "stipriai uždrozė" prelatui Antanavičiui, Pijus rašo, jog savo "pamokslais" jis jau buvo spėjęs pagarsėti Lietuvoje; dėl tų pamokslų jam teko bėgti iš Suvalkijos, kur jį norėjo sučiupti caro žandarai.

Tokie veikėjai, daugumoje studentai, atvažiuodavo į Lietuvos užkampius su glėbiais proklamacijų ir jas platinti brukdavo biednuomenėi. Arba, suorganizuodavo atakas prieš monopolijų langus.

Savo pragaistingą darbą ši revoliucionierių klika tęsė ir Amerikoje. Tada čia iš vien veikė Prūseika, Grigaitis, Kapsukas ir kiti Karolio Markso mokiniai, ko pasėkoje nemaža lietuvių dalis tapo nepagydomai apkręsta raudonojo marksizmo bacilomis.

LITUVIŲ GYDYTOJŲ IR DANTŲ GYDYTOJŲ ŽINIAI

Amerikos Lietuvių Gydytojų Draugija š. m. gegužės mėn. 8 d. 6 val. vakaro, rengia vakarienę, pagerbti gydytojus — išbuvusius praktikoj 25 metus ar daugiau. Vakariene įvyks Navajo Hills Golf and Country Club patalpose, 123 Str. and Ridgeland Ave. Meninė programa išpildys p. p. S. S. Pautienė ir G. Gudauskienė. Apie dalyvavimą prašome pranešti iki š. m. gegužės mėn. 1 d. — dr. J. Paukščiui. Tel.: LA 3-4949; CE 3-7786, arba dr. M. Budrienei — tel. GR 6-3404; CL 4-7234.

ŠAUNUS TEATRALŲ BALIUS ŠEŠTADIENĮ, GEGUŽĖS 18 D.

Visų sričių Čikagoje gyveną lietuviškos scenos darbuotojai šeštadienį, gegužės 18 d. — Western Balroom, specialiai doktoruotose patalpose, rengia Pavasarinį Teatralų Balių. Programoje: drama, opera, filmas, baletas ir estrada.

Šiandieną šio "pamokslininko" daina jau ne apie marksizmą, bet apie Lietuvos laisvinimą. Bet neteko nei girdėti nei skaityti, kad jis nors kiek gėdijęsi ar gailęsi savo praeities veiklos. Iš jo laikraščio tono ir turinio, atrodo, kad priežodis — "kuprotą tik karstas išgydys" yra teisingas.

V-ji Lietuvių Diena Kanadoje

St. Catharines, Wellando, Port Colborne ir Niagara Fall apylinkių LB vadovybė š. m. rugpjūčio mėn. 31 ir rugsėjo mėn. 1 ir 2 dienomis, nutarė surengti Kanados Lietuvių V-ąją dieną Niagaros pusiasalyje.

Sventės rengimo vadovybę sudaro: Petras Balsas — pirm., Vytautas Mačikūnas — I vicepirm., Juozas Dilys — II vicepirm., Juozas Vasaitis — sekret. ir Kazys Stankevičius — izd. Be to, Krasnoto Valdyba yra įgaliavusi du narius patalkinkauti. Jais yra: S. Juozapavičius ir J. Mikšys. Vadovybė jau yra sudaręsi 11 pakomisijų.

V-jaį Kanados Lietuvių Dienai atžymėti, yra numatyta išleisti šventės metraštį. Jo reikalais rūpintis pavesta Kaziiu Žukauskui, 231 Wallace Ave., Ontario. Taip pat šios šventės proga yra numatyta Niagara Falls mieste suorganizuoti didžiulę meno parodą, kurią numatoma atidaryti dvi savaites anksčiau. Meno parodos rengimo reikalu didžiausias pastangas deda vietos kleb. tėvas Juvenalis Liauba OFM.

Šventės tikslas: sustiprinti vienybę savųjų tarpe ir parodyti kitų tautų žmonėms, kad mūsų tautinė dvasia gyva ir yra pasiryžusi vesti pergales kovą prieš klastingąjį mūsų tėvynės okupantą.

JAUNIMO KONGRESO BELAUKIANT

Rimas Vežys

Besekant šių dienų lietuvišką tuviškoje atmosferoje ir išdiskutuoti lietuviškas problemas. Šis jaunimo kongresas yra šaukiamas š. m. birželio mėn. 29-30 d. d., Morrison viešbutyje, Čikagoje. Šeštadienį, birželio 29 d. yra numatytos keturios paskaitos: 1. jaunimas ir šeima, 2. jaunimas ir aplinka, 3. jaunimas ir vyresnioji karta, ir 4. jaunimas ir ateities perspektyvos.

Po paskaitų įvyks atskirų sekcijų posėdžiai. Sekcijos yra sekančios: 1. literatūros ir spaudos, 2. moksliečių, 3. lietuviškos dainos ir šokių, 4. griežtųjų mokslų, 5. socialinių mokslų, 6. sporto, 7. meno ir 8. veteranų.

Vakare, tame pačiame viešbutyje, įvyks jaunimo susipažinimo vakaras — šokiai. Sekmadienį, birželio 30 d., bus jaunimo kongreso uždarymas. Tą pačią dieną, po pietų, įvyks ir tautinių šokių šventė, po kurios, vakare, bus bendras banketas jaunimo kongreso ir tautinių šokių šventės dalyviams.

Šis jaunimo kongresas būtų pirmas Amerikos lietuvių gyvenime. Jo pasiekimas priklauso nuo mūsų pačių — jaunimo. Todėl reikia dėti visas pastangas sutraukti visus ir moksleivius ir studentus ir visai nestudijuojančius ar jau mokslą pabaigusius. Daug iš mūsų, ypač mokslą pabaigusius, yra išsiskirstę po visą Ameriką ir tuo būdu gal kiek atitolę nuo lietuviškos veiklos. Tokius ypatingai reikia paraginti.

Mums, studentams, tenka ypatinga pareiga raginti jaunesnius kolegas gausiai dalyvauti šiame kongrese, nes jiems, augantiems grynai amerikoniškoje aplinkoje, gresia itin didelis pavojus nukentėti.

Tad dėkime visas pastangas ir iki pasimatymo jaunimo kongresui!



Skaitydami KARJ būsite gerai informuoti apie pasaulinius įvykius, rasite straipsnius iš karinės ir Lietuvos istorijos, retais paveikslais iliustruoti ir Lietuvos karių atsiminimų iš įvairių laikų. Metinė prenumerata \$5.00; rašykite: KARYS, 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

D. JURJONO BENDROVEJE 3251 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. Tel.: CALumet 5-1064 Yra gautas didžiausias sienpopierių išsirinkimas: naujaisi raštai, augščiausia kokybė, šviesai atsparių spalvų, lengvai valomų. Dažų šimtai rūšių: vidaus ir išorio dažymui, žvilgančių, šilkinio žvilgėjimo ir matinių.







**"AUŠROS" TUNTAS VOKIETIJOS, MINI SKAUTIŠKAS ŠVENTES**

Kovo mėnesio viduryje įvyko iškilminga PLSS "Aušros" tunto sueiga. Tai dviguba šventė: 50-ties metų skautybės įkūrimo ir 100 metų Lordo Baden — Powello gimimo sukaktis.

Po sueigos sekė minėjimas. — Minėjimui pasibaigus, visi "Aušros" tunto skautai-ės, nešdami trišpalvę, "Aušros" tunto ir Baltijos laivo vėliavas, apsupti fakelių šviešos, žygiavo į gimnazijoje esančią salę. Salėje stovėjo pastatytas aukuras ir kryžius. "Aušros" tunto skautams, galima sakyti, kad tai yra nepaprastas aukuras. Jį statans, buvo surinkti akmenys iš daugelio Vokietijos vietovių, kuriose anksčiau veikė ir augo lietuvių skautų organizacija.

Apsupę aukurą iš visų pusių, klausėmės Vokietijos Rajono Vadeivos ps. T. Gailliaus kalbos. Savo kalboje jis išskėlė Lordo Baden Powello asmens didingumą ir skautybės reikšmę lietuvių tautai.

Po to, sekė įžodžio pakartojimas. Mūsų jaunesnieji broliai įžodį pakartojo pirma, po jų sekė skautai. "Brangindamas-ma savo garbę aš pasižadau..." veržėsi žodžiai iš jaunų krūtinų, kurių aidas lėkė į tolimus kontinentus, pas mūsų brolius ir seses.

Sekanciam rytui išausus, gražiai išsirikiavę, nuėjome prie vėliavos aikštelės ir pakėlėme vėliavą. Po to įvyko "Aušros" tunto sueiga, kurios metu šeši skautaitės kandidatės davė įžodį. Keturi jų skautai kandidatės priėmė krikštą. Skautai vyčiai susilaukė taip pat dviejų narių: s. v. pl. M. Čerkaus ir s. v. pl. M. Sprogio.

Už 7-nis metus stropiai eitas pareigas, Vokietijos Rajono Vadeiva ps. T. Gaillius įteikė s. v. sl. M. Čerkui PLSS "Aušros" Tunto Garbės Pažymėjimą. Buvusiam PLSS "Aušros" tunto tuntininkui ps. T. Gaillui, perėmus Vokietijos Rajono Vadeivos pareigas, sueigos metu, s. v. v. sl. A. Liudžiauvaitė buvo paskirta "Aušros" tunto skautų vadovės pavaduotoja ir pl. B. Čepulevičius paskirtas D. L. K. 160-tos Vytauto Didžiojo draugovės draugininku.

Sueigai pasibaigus, buvo įneštos vėliavos ir prasidėjo iškilmingas minėjimas, kuriame dalyvavo daug svečių.

Minėjimas buvo atidarytas — Vokietijos Rajono Vadeivos ps. T. Gailliaus. Savo kalboje Vokietijos Rajono Vadeiva nušvietė Lordo Baden—Powello gyvenimą ir išskėlė skautybės reikšmę Lietuvai. Po to tarė žodį "Aušros" tunto skautų kat. dvasios vadovas kun. dr. J. Petraitis. Savo kalboje dvasios vadovas nušvietė skautų obalą ir pabrėžė, kad tų idealų, kurių siekia skautai, turėtų siekti ir kiekvienas žmogus. Katalikų dv. vadovui kun. dr. J. Petraičiui žodį užbaigus, tarė žodį Vasario 16-tos Gimnazijos direktorius V. Literškis. Toliau sekė skautų vyčių "Margio" būrelio globėjo skauto vyčio, vyr. gimn. mokytojo S. Antanaičio kalba. Jis išdėstė skautybės įkūrimo pradžią Lietuvoje. Kalboms pasibaigus, sekė meninė programą. Skautas pl. B. Čepulevičius padeklamavo eilėraščių, po kurio sekė linksmos skautiškos bei liaudies dainos. Minėjimas buvo užbaigtas Tautos Himnu.

Vakarui atėjus, visi gražiai išsirikiavę, žygiavome į salę, kurioje stovėjo visą dieną (prie aukuro) sargyba ir neleido aukurui užgesti.

Gražiai apsupti aukurą, sugiejojome "Ateina naktis" giesmę ir jautėme, kad šią dieną mes tikrai buvome paskyrę skautų kūrėjui Lordui Baden—Powelliui.

Kovo 25 dieną "Aušros" tuntas atsiveikino Vasario 16-tos Gimnazijos direktorių V. Literškį, įteikdami jam vertingą dovaną ir sugiedodami atsiveikinimo gies-

**ŽIBUOKLIŲ BALIUS**

Lietuvių Skautų Seserijos Vadija gegužės mėn. 11 d. 8 val. v. Western Ballroom patalpoje, 3504 So. Western Ave., ruošia linksmą Žibuoklių Balių.

Dr. S. Biežis ir Ponia Biežienė, žinomieji Amerikos lietuviai visuomenininkai ir jaunimo bičiuliai bei rėmėjai, maloniai sutiko šį balių globoti.

Baliaus rengimo komisijos pirmininkė ps. Joana Krutulenė, ps. S. Januškevičienė ir sktn. Flora Kurgonienė, visos trys Skautų seserijos Vadijos narės, lyg bitutės trūsia, kad Žibuoklių Balius gerai pasisektų ir visiems svečiams ir rengėjams paliktų malonų prisiminimą.

J. Bobinienė, O. Siliūnienė ir T. Zukiene, visos energingos Aušros Tunto skautų vadovės ir geros šeiminkės, ruošiasi gardžiai pavaisinti svečius prie žibuoklių pagražinto bufeto.

E. Strikienė, buv. Čikagos Skautų Tuntininkė, S. Stasiškienė, neseniai atvykusi iš Australijos, E. Namikienė iš Argentinos, R. Parulytė iš Omahos, Nebraska ir M. Jonikienė, seniau gyv. Čikagoje, visos veiklios skautininkės, sudaro Baliaus Loterijos komisiją.

Pažymėtina, kad šiai komisijai Čikagos verslininkai nepagalėjo vertingų dovanų. Pav. Semėno Televizijos įmonė "Daina" paskyrė loterijai Televizijos antena, P. Bendoraičio Frank's Television ir Radio Inc. — radio aparatą, Rudaičio "Major" Furniture Co. — elektrinį žadintuvą — laikrodį, J. Lieponio Furniture Center — svečių kambario įemą, Civinskio knygynas "Terra" — gėlėms vazą, J. Karvelio knygynas — daug knygų, M. Tumienė ir kt. gražių rankdarbių.

Baliaus programa bus neilga, išpildoma skautų, menininkams talkininkaujant. — Šokiams gros Br. Jonušo orkestras. Baliuje bus ir daugiau įvairumų.

K. Kodaitienė iš Detroito, žinomoji spaudos bendradarbė, jau atsiumė Žibuoklių Baliui specialų sveikinimą — eilėraščių.

Maloniai kviečiame jaunimą ir vyresniuosius būti mūsų svečiais. Staliukus iš anksto užsisakyti pas S. Januškevičienę, telefonu: RE 7-2560.

Skautų Seserijos Vadija

Romoje paskelbta, kad tame mieste rugsėjo 7 d. prasidės tarptautinė dantistų konferencija. Dalyvaus apie 6.000 dantistų, kurie atstovaus 40 tautų. Atstovų būsią ir iš anapus geležinės uždangos.

Ne mokslo patentai ir ne septyneriopi talentai sudaro piliečių garbės vainiką, o darbas, darbas iš tikrų širdies motyvų.

Vaižgantas

mę. Nauju gimn. direktoriu yra paskirtas dr. A. Rukša.

Pl. B. Čepulevičius "Aušros" tunto korespondentas

**Parūpina apdraudas ir dvigubus aliuminijaus langus**



**DRAUDŽIU:** namus, automobilius, baldus, langus ir kita, suteikdamas Jums ramybę nelaimėje.

Jūsų patogumui, gaminu dvigubus aliuminijaus langus, sumažindamas apšildymo išlaidas ir darbą —

**JUOZAS SPAITIS**

3261 So. Halsted Str.  
Telef.: Victory 2-6469

**LIETUVIŲ AUDITORIJA**

3133—37 So. Halsted Str. Telef. VI-2-6172

**POKYLIAMS KONCERTAMS VESTUVEMS 4 Salės**

**Moderniškai įrengtos VIRTUVĖS** (su maistu ar be maisto) išnuojojamos neaukštomis kainomis.



Jaukus potojančių taurių pavėsis ir žavi muzika.



FIGIAU, NEGU KUR KITUR.

**NUOLATINIS IŠPARDAVIMAS**

VYRAMS, MOTERIMS ir vaikams drabužių ir baltinių, antklodžių, paklodžių, rankšluosčių ir kita.

**JOSEPH DRY GOODS STORE**  
3218 So. HALSTED ST.

Didelis pasirinkimas įvairių vietos ir užsienio firmų LAIKRODŽIŲ ir BRANGENYBIŲ

Sąžiningas taisymas už žemas kainas.

Mes rekomenduojame "EGLIN" laikrodžius.

A. R. JUNEVIČIUS ir SŪNUS,

YA. 7-8266  
3317 So. Halsted St.

**ELGIN**



Only watch with DURAPOWER MAINSPRING\*

**THE BIGGEST DOLLAR IN THE WORLD IS THE DOLLAR YOU SAVE.**



**CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION**  
6245 So. Western Ave. Tel. GRovehill 6-7575 Chicago, Illinois  
Atidara: pirmadienį nuo 12 iki 8, antradienį ir penktadienį nuo 9 iki 4, ketvirtadienį nuo 9 iki 8. Trečiadienį uždaryta visą dieną, o šeštadienį nuo 9 iki 2 valandos po pietų.

Remiantis Chicago Savings Bendrovės paeitimi, nuo pat jos įsikūrimo 1924 metais, jos pavyzdinga biznio tvarka, ypatingai indelių saugumo ir dividendų našumo atžvilgiu, nėra saugesnės ir pelningesnės įstaigos pasidėti taupomus pinigus. Pasidėję taupinius pas mus gausite ne tikta saugumą — jų apdraudimą iki \$10,000.00, augstą dividendą, bet ir daugelį kitų patarnavimų veltui, už kuriuos kitose įstaigose turėtumėte mokėti.

Taupytojų patogumui Chicago Savings Bendrovės įstaiga yra viena iš gražiausiai ir moderniškiausiai įrengtų visoje Illinois Valstybėje.

Lietuviai gyvenantieji už Chicago ribų, nežūrint kurioje Suvienytų Valstybių dalyje jie begyventų, gali taupyti pinigus paštu. Rašykite dėl informacijų. Mūsų turtas \$21,000,000.00.

**PERKRAUSTYMAS IŠ ARTI IR TOLI**

ILGŲ METŲ PATYRIMAS — FIGUS SAŽINGAS PATARNAVIMAS. — NAUJI DIDELI SUNKVEZIMIAI — PATOBULINTI PERKRAUSTYMO IRANKIAI KAIP PATYS SUNKVEZIMIAI, TAIP IR JOSŲ PERKRAUSTOMI BALDAI YRA APDRAUSTI — INSICURINTI.

**JUOZAS NAUJOKAITIS** 2022 W. 69 St., Chicago 36, Ill. Telef.: WALbrook 5-9209

Jonas Kanis Maloniai kviečia



4630-32 S. ASHLAND AVE.

Naujausios mados, pavasariinių ir vasariinių, geriausias vilnos

**VYRIŠKŲ RŪBŲ KRAUTUVĖ.**

Chicagoland's Smartest Styles for Men and Women

4630-32 S. ASHLAND AVE. Yards 7-3900  
Open Mon. & Thurs. Noon 'til 9 P.M.; Other Days 9:30 to 5:30

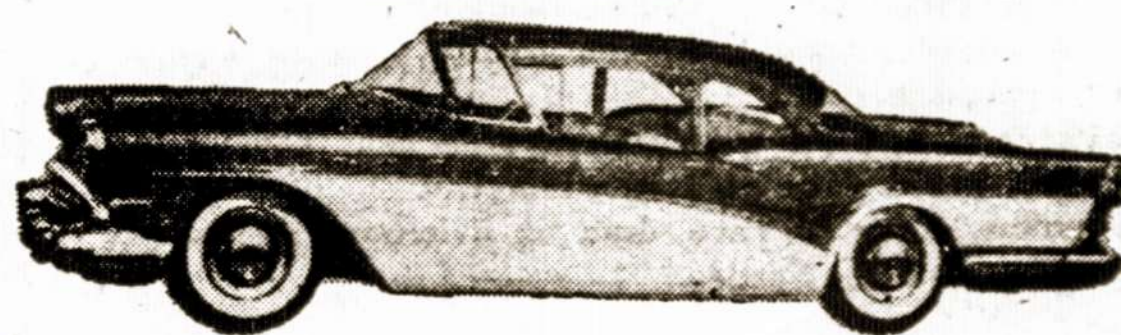
**ARS-FOTO STUDIJA**

3210 So. Halsted St., Chicago, Ill. daro įvairių dydžių portretus ir nuotraukas.

Atlieka Studijos ir Foto mėgėjų darbus.

Aprūpina gera filmine medžiaga.

**LIETUVIŠKAS AUTOMOBILIS**



1957 BUICKAS tik \$2,595.00

Dynaflow, Radio, Apšildymas, Baltos Padangos  
Lietuviškoje Prekyboje—**MILDA BUICK, Inc.**  
907 W. 35th St., Chicago 9, Ill. LA 3-2022

**AUTO TAISYMAS IR GASOLINO STOTIS**

Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Taisomi motorai, stabdžiai, transmisijos ir t. t. MOBILGAS benzinas, Fire-tone padangos, baterijos ir automobiliams dalys.

1934 W. 59th Street Tel.: GROvehill 6-9136  
M. ČEKAS, patyręs automobilių specialistas

**LIUDĖSIO VALANDOJ**

**MAŽEIKA & EVANS**

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

6845 So. Western Ave. Air Conditioned kopyčia  
REpublic 7-3600 — 7-8601 Automobiliams vieta  
Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse: gausime kopyčią arčiau jūsų namų.

**ĮVAIRŲS PATAISYMAI IR DAŽYMAS**

NAUJŲ NAMŲ STATYBA

LIUDAS TAUJENIS

6828 S. Maplewood Ave.

TEL: HE. 4-5848

**WALTER SASNAUSKAS**

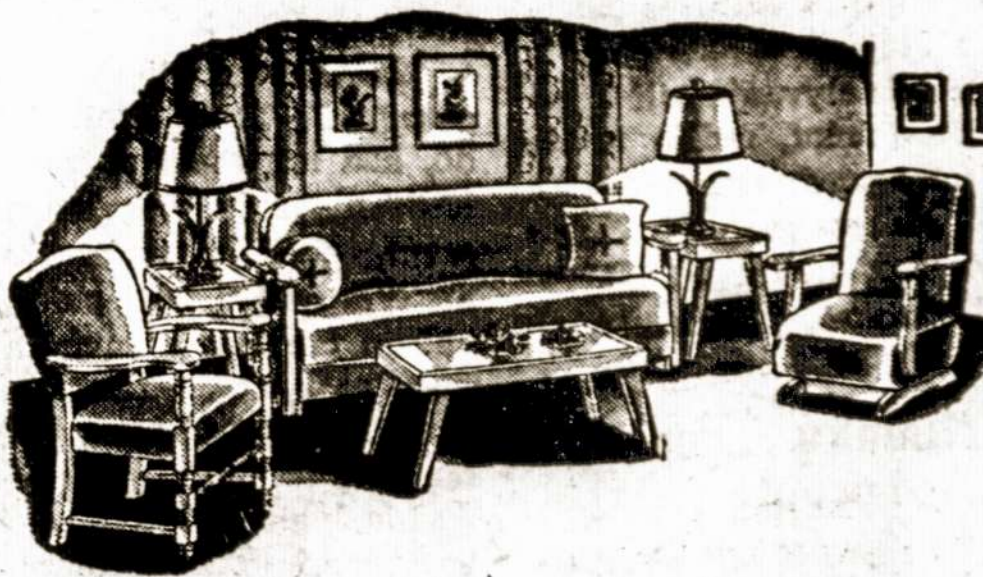
2534 West Marquette Rd.

Chicago 29, Ill.

TEL: GROvehill 6-8402.

Stato naujus namus pagal —tarti ir planus.

Atlieka įvairius remonte darbus.



Moderniausius baldus, naujausius televizijos aparatus žinomiasiu firmų, įvairias krosnis, kilimus ir viską, kas reikalinga namų įrengimui Jūs pirkite pigiai

Lietuvių PREKYBOS Bendrovėje

**ROOSEVELT FURNITURE Co., Inc.**

2310 West Roosevelt (12-t St.). Tel: SEeley 3-4711

Pats įmonės vedėjas Feliksas RAUDONIS Jūs maloniai sutika parodys ir duos praktiškų patarimų Jums rūpimais reikalais.

**AUTOMOBILIŲ TAISYMAS IR Sinclair GAZOLINO STOTIS**



Perdirbami motorai, stabdžiai, transmisijos, keičiamos dalys. Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Garantuotas darbas.  
A. STANEVIČIUS  
Garazo tel: REpublic 7-9842 Namų: WALbrook 5-5934  
2641 West 71 Street



# SPAUDAI PAREMTI KONKURSINIS ŠOKIŲ BALIUS

DOVONOS UŽ GERIAUSIAI SUŠOKTĄ

SUKTINI

VALSA

TANGO

POLKA

IR SVEČIŲ PAGEIDAUNAMĄ ŠOKI

Stefanija Radvilienė, Aldona Kačinskienė, Viktorija Karalienė, Alma Laifertaitė, Birutė Navickienė ir Aldona Vygindorfaitė — nenuilstamos LAS Chicagos Skyiaus ir "Laisvosios Lietuvos" talkininkės, šokių balius metu vaišins svečius jų pačių pagamintais sumuštiniais, ypatingai skaniai paruoštomis įvairių rūšių silkėmis ir kt.

**BALYS PAKŠTAS** su savo orkestru gros LAS Chicago's Skyriaus rengiamame Spaudai remti baliuje š. m. gegužės mėn. 11 d. 7 val. vakare, Lietuvių Auditorijoje, 3133 S. Halsted St. Stasys Pilka skaitys vieno autoriaus pasakėčią — "Princesė".

Tas autorius atsuntė 50 dol. premiją, įsteigti konkursui surasti gražų lietuvišką žodį, "Feljetono" sąvokai išreikšti.

Pirmasis atspėjęs autoriaus pavardę gaus dovanų bonką gerimų, esančių bufete pasirinktinai. Sekantieji penki gaus po bonką šampano.

Jaukime, Tave ir Tavo draugus kviečiame atsilankyti, pasižinti ir tuo atsilankymu paremti Lietuvišką Tautinę Spaudą.

SKYRIAUS VALDYBA



## III-OJI PJT SESIJA STRASBOURGE

Bal. 27 d., dalyvaujant Strasburgo burmistrui, Strasburgo vykskupo atstovui, eilei Prancūzijos ir Olandijos parlamentarų ir keliems šimtams žiurovų, Pourtales pilyje prie Strasburgo, pakilo 9 sovietų pavergtų Europos valstybių vėliavos. Garbės sargyboje išsirikiavo 20 Vengrijos sukilime kovojusių studentų. Prasidėjo P JT jau III-oji Europos sesija.

Sesiją pradėjo PJT pirm. dr. V. Masens, pabrėždamas, kad paties laisvojo pasaulio interesai diktuoja jam remti sovietų pavergtų jų kraštų išlaisvinimą. Priminęs, kad ir taikomis priemonėmis esąs įmanomas pavergtų kraštų išvadavimas, PJT pirmininkas apgalstavęs betgi, kad laisvasis pasaulis sovietų pavergtiems kraštams laisvinti nesimas jokių praktiškų žygių. Žodį sesijai tarė Strasburgo burmistras Altorfiter, sgr. Neppel, Prancūzijos parlamento narys Tubach. Raštu sesiją šiltai pasveikino AFL—CIO prezidentas G. Meany, eilė JV senatorių ir kongresmanų.

Pirmajam sesijos posėdžiui vadovavo Lietuvos delegacijos pirmininkas V. Sidzikauskas. Jis taip pat pateikė posėdžiui projektą deklaracijos dėl pastarųjų reiškinų sovietų pavergtuose kraštuose ir dėl Vakarų politikos jų atžvilgiu. Diskusijos tuo klausimu truko per du posėdžius. Daugumas kalbėtojų pasisakė prieš Vokietijos ir Vidurio Europos neutralizavimo idėją.

Posėdžiuose dalyvauja eilė prancūzų laikraštinių, radijo ir televizijos korespondentų. Lietuvos delegaciją sudaro pirm. V. Sidzikauskas ir nariai: dr. P. Karvelis, E. Turauskas, J. Glemža, J. Lanskoronskis ir V. Banaitis.

## Sportininkų Dienos Torontė

Balandžio mėn. 27—28 d. d. Torontė buvo prarastas VII-ju Š. Amerikos liet. sporto žaidynių I-sis ratas, kuriame dalyvavo Detroito, Čikagos, Urbanos, Clevelando, Rochesterio, New Yorko, Waterburio, Montrealio, Hamiltono ir Toronto sportininkai.

Iš viso buvo susirinkę virš 200 sporto klubų atstovų ir čia jie varžėsi krepšinyje, tinklonyje ir žaidė. Placian apie žaidynes bus ve-

Solinus. Moterų vienetą laimėjo roka. Trečia vieta pastatė J. Gvidys, antrąją palikęs Paltas. Vyrų vienetą pirmąją tapo Vytis. Tercio Sakalas; moterų — Toronto. ry grupėje I vieta užėmė Roches. Komandiniam etalo tenise vyrai laimėjo Clevelando Zaiabas. Dvira iš Čikagos. Jaukintių krepšinio, antrąją palikęs Balthos. mėsiterio vardą iškovojęs Detroito rą 47:39 (26:25). Pas jaunius gū- mėje sutvirtusios Toronto aus- Vytis pelnė Toronto Vytis, baig- Moterų krepšinio grupėje I-mą anka (Urbanos — Čikaga). Trečia vieta gavo Studentų Litua- kę Čikagos Net: 71:83 (44:33).

Vyrų krepšinyje pirmą vieta stato tenise.

## LOS ANGELES

### NAUJA TEATRO VADOVYBĖ

Scenos Mėgėjų Sambūrio Valdybos kadencijai pasibaigus, š. m. kovo 31 d. visuotinis susirinkimas vienu balsu tvirtino (iš pasiūlytų ir nuo atsakinėjimo likusių kan didatų) naują v-b-ą, kuri pasiskirstė pareigomis: rašt. Glianda — pirm., plk. Andrius — vicepirm., akt. Kaributas — meno vadovas, Gylys — techninis vedėjas, Dūdienė — sekr. ir Pyterienė — kasininkė.

Naujai įvestieji v-vos valdybos pareigonių titulai (žiūr. 3 ir 4) rodo, kad šis, ligi šiol visai kuklii pasivadinęs ir visą laiką progresavęs, mėgėjų-teatralų vienetas, ateityje galėtų būti studijinio pobūdžio tarpusavio lavinimosi prasme (paskaitos, referatai, sceninės pratybos ir t. t.), kas įgalintų šį sambūrį techniškai artėti prie profesinio lygio. Tuo labiau, kad šioje kolonijoje, apar entuziastingo jaunimo, yra keletas sensensės kartos asmenų, tufinčių ilgametį scenos patyrimą, o taip pat ir baigusius specialius meno mokslus: Valst. Dramos Studija, Konservatorija, Dailės Akademija ir t. pan. Žinoma, tai priklausys nuo naujos v-bos sugebėjimų, čia paminėtas visų rūšių jėgas, šiuo metu esančias už sambūrio ribų, suburti bendram scenos darbui.

Teoretiniam švietimui ir repeticijomis tinkamų patalpų suradi-



Antikomunistinio Fronto Baltijos tautų komitetas, New-Yorke.

mo, tarpusavio sugyvenimo bei teatralinės drausmės supratimo. Tolimesnės šio sambūrio perspektyvos paaiškės nuo to, kokių kvalifikacijų asmuo režisuos pirmąjį veikalą. Ką toms pareigoms Meno Vadovas ras tinkamą ir pristatys v-bai tvirtinti, kol dar neaišku. Naujoji Sambūrio vadovybė pasirūšusi statyti tik lietuvių autorių scenos veikalus, kaip artimiausius tautos dvasiai ir kultūrai.

## LIETUVISKA DRAUDŲ AGENTŪRA

Gyvybės, ligoninės, automobiliu, baldų, namų ir visos kitos apdraudos — asmenims, profesionalams ir biznio įstaigoms. Valstybės patvirtintos kainos. Agentams ir brokeliams aukščiausi komisai. AUTOMOBILIŲ FINANSAVIMAS. Bankiniai procentai. Nauji automobiliai 4% — vartoti — 6%. Veikia Notariatas. Smulkesniai ir nemokamai informacijai gauti skambinkite, rašykite, uželkite —

## JONAS KIRVAITIS

INTERSTATE INSURANCE AGENCY  
6108 So. Ashland Ave., Chicago 36, Ill. Tel.: WALbrook 5-5671

BRUNO  
kepyklos gaminiai  
baigia užkariauti Čikagos rinką, nes

**Kas Valgo Bruno Duoną  
Visad Žydi Kaip Agona**

Bruno Macianskas  
3339 Lituania Ave. Telef.: CLifside 4-6376

## LIETUVIŲ TAUTINIO SAJŪDŽIO RINKIMŲ KOMISIJOS PRANEŠIMAS Nr. 1

1. Lietuvių Tautinio Sąjūdžio Centro Valdybai korespondenciniu būdu rinkti Rinkimų Komisija sudaryta Čikagoje šios sudėties: inž. Domas Adomaitis, dr. Juozas Bartkus, Petras Glemža, dr. Jonas Paplėnas ir dr. Stepas Stankus.

2. LTS Centro Valdyba siūnia balsavimo lapus su kandidatų sąrašu ir rinkimų tvarkos instrukcija visiems nariams, įrašytiems į LTS centre esamus sąrašus. Tačiau daugelio adresai yra pasikeitę, o kai kurie dėl kurių nors priežasčių gali būti į sąrašus ir visai neįrašyti. Todėl LTS nariai, negavę iš Centro Valdybos lapų, gali iki 1957 m. birželio 1 dienos Rinkimų Komisijai pareikšti norą dalyvauti rinkimuose ir, pranešę savo vardą, pavardę ir adresą, įsirašydinti į rinkimų sąrašus. Jiems Rinkimų Komisija tuojau pasiųs balsavimo lapus.

3. Australijoje gyveną LTS nariai, negavę balsavimo lapų, kreipiasi ne į Rinkimų Komisiją, bet į jos įgaliotinį šiuo adresu: — Mr. P. Lukošius, P. O. Box 1665M, GOP, Adelaide, S. Australia.

JAV-se, Kanadoje, Pietų Amerikoje, Europoje ir kitur gyveną LTS nariai kreipiasi į Rinkimų Komisiją Čikagoje.

4. Balsavimo lapai rinkimų instrukcijoje nurodyta tvarka išsiunčiami Rinkimų Komisijai iki 1957 m. birželio 15 dienos.

5. Rinkimų Komisijos adresas: Dr. J. Paplėnas, 5647 So. Wood Street, Chicago 36, Illinois, U.S.A. Chicago, 1957 m. balandžio 23 d. Lietuvių Tautinio Sąjūdžio Rinkimų Komisija

Specialus medžiagų pristatymas siuntimui į Lietuvą

Pigiausiai ir geriausiai pirksite vietas ir užsienio vilnonės ir kitokias medžiagas vyriškiams ir moteriškiems kostiumams (siūtams).

Geriausiai pasirinksite, negaisdami laiko važiavimui, nes prekės pristatomos į namus.

Mokėsite tik tiek, kiek medžiaga yra verta, nes kainos be mažiausio užsiprašymo.

Negaiškite, bereikalingai vaikščiodami iš krautuvis ir krautuve, bet skambinkite dėl neapmokamo medžiagų demonstravimo: RRepublic 7-5803.

## IŠNUOMOJAMA

krautuvei bei kitam reikalui didelė patalpa, apšildoma, su visais patogumais (buvęs moterų salonas). Adr.: 5163 So. Carpenter Str. (kampas 51-mos ir Carpenter gatvių). Telef.: BO. 8-5369.

Nekilnojamo turto pirkimo — pardavimo reikalais kreiptis: Alg. BUDRECKAS REALTY 4081 Archer Ave. (prie California Ave) Tel.: LAfayette 3-3384

Pavasariinių, vasariinių, sportinių, darbinų ir išieginų drabužių — didelis pasirinkimas, pas

## H. SEIGAN

VYRIŠKŲ RŪBŲ IR  
BATŲ KRAUTUVĖ.

4622 S. Ashland Ave., Chicago 9, Ill. Telef.: YA 7-1272

Čis gausite geras prekes pigesne kaina ilgesniam išmokėjimui be nuosimčių!

Mandagus patarnavimas lietuvių kalboje.

Krautuve atdara: Pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 val. ryto iki 9:30 val. vak., kitomis dienomis iki 6 v. vak. Sekmadieniais nuo 10 iki 2:30 val. Kalbame lietuviškai.

## GYDYTOJAI

### Dr. S. Biežis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS  
Ofisas — 3148 West 83rd Street  
CHICAGO, ILL.  
Ofiso telefonas: Prospect 8-1717  
Valandos: po pietų 1—3; vak. 7—9, tikrai antradieniais ir penktadieniais.  
Trečiadieniais ir sekmadieniais ofisas uždarytas.  
BUTAS: 3241 W. 66th PLACM  
Tel.: RE 7-7868

Tel: ofiso AR 6-0161  
rez. GR 2-9203

Daktaras

JUOZAS BARTKUS  
Gydytojas ir Chirurgas  
2336 W. Chicago Ave.,  
Chicago 22, Ill.

Val: 1—3:30, 6—9 p.p. pirmad., antrad., ketvirtad., penktad.; 11 val. ryto — 2 val. p.p. šeštad. Tik susitarus trečiadieniais.

WESTCHESTER  
COMMUNITY CLINIC  
Dr. VYTAUTAS DARGIS

Dr. RIMAS VIENUŽIS

Adr.: 1938 So. Mannheim Road  
Telef.: Fillmore 5-2727.  
24-rių valandos medicinos pagalbos.  
Rentgenas,  
pilna klinikinė laboratorija.  
E. K. G., P. M. R. ir t. t.  
24-RIŲ VALANDŲ  
MEDICINOS PAGALBOS  
TARNYBA

## DR. JUOZAS PAUKŠTYS

DANTŲ GYDYTOJAS

4253 So. Archer Ave.

Įėjimas iš Whipple Ave.

Priėmimo valandos:  
nuo 10 iki 12,  
nuo 2 iki 6 ir nuo 7 iki 9 val.  
Išskiriant trečiadienius ir sekmadienius.  
Šeštadieniais nuo 10 iki 4 val.  
Telefonas:

ofiso LAfaet 3-4949  
namų CE 3-7786

## Vaistinė

Savininkas

Pr. A. Šimkus

3301 South Halsted Street

Tel.: Virginia 9080 ir 9081.

Didelis pasirinkimas įvairių kosmetikos dalykų ir malonus patarnavimas pačio savininko

Pr. Šimkaus.

## JAUKIAI

PRALEISI

VAKARĄ

CICERO UZEIGOJE

LITUANICA

pas TADĄ KAZIMIERAITI  
Čis be gardžių gerimų ir šėkančių, yra įvairių žaidimų: 4920 West 14th Str., Cicero 56, Illinois. Telef.: Townhall 3-9601

## NAUJA

MAISTO PRODUKTŲ

KRAUTUVĖ

649 West 119 St.

Sav. Juozas Bešonis

WA 8-2009 ir FR 6-6336.

Pristato į namus, taip pat pobūviams ir parengimams maisto ir mėsos gaminius

